

בש"פ 214/18 - יעקב יברגימוב נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

בש"פ 214/18

לפני: כבוד השופט י' עמית

העורר: יעקב יברגימוב

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על מעצר עד תום הליכים שנקבע בהחלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בתיק מ"ת 4298-10-17 שניתנה ביום 4.1.2018 על ידי כבוד השופט נ' בכור

תאריך הישיבה: כ"ח בטבת התשע"ח (15.01.2018)

בשם העורר: עו"ד יעקב קהן ועו"ד מעין הולנדר
בשם המשיבה: עו"ד סיגל בלום

החלטה

1. ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופטת נ' בכור) מיום 4.1.2018 במ"ת 4238-10-17, בגדרה הוחלט על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים בעניינו.

2. על פי עובדות כתב האישום, העורר פעל יחד עם אחרים להכנסת טלפונים סלולריים לבתי סוהר, כדי להעבירם לידי אסירים ביטחוניים. בהתאם לכך יוחסו לו עבירות של הכנסת ציוד קצה רט"ן במטרה לפגוע בביטחון המדינה או לסייע לארגון טרור (ריבוי עבירות כמבצע בצוותא), לפי סעיף 52(ב)(2)(א) בנסיבות סעיף 52(ב)(3) לפקודת בתי הסוהר, התשל"ב-1971, יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); וכן עבירות של מתן אמצעים לארגון טרור, כמבצע בצוותא, לפי סעיף 23 לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016, יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין (ריבוי עבירות), וקשירת קשר לעשות פשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין.

בד בבד עם כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של העורר עד לתום ההליכים. הצדדים הסכימו כי המניע למעשיו של העורר הוא כלכלי ולא אידיאולוגי ועל רקע זה סכים העורר לקיומן של ראיות לכאורה. בית המשפט המחוזי

הורה על קבלת תסקיר מעצר, ושירות המבחן המליץ על שחרור למעצר בית. בהמשך לכך נערכו דיונים באפשרות זו, ובין היתר, "ומבלי לפתח ציפיות בליבו של המשיב [העורר - י"ע] ביחס לתוצאות ההליך" הורה בית המשפט לשירות המבחן להגיש תסקיר משלים וכן נתבקשה חוות דעת לגבי היתכנות פיקוח אלקטרוני.

3. בהחלטתו של בית המשפט המחוזי מיום 4.1.2018, הודגשה חומרת העבירות המיוחסות לעורר, אשר יוצרות סיכון לביטחון המדינה ואזרחיה. כמו כן צויין כי העבירות בוצעו בצורה שיטתית ומאורגנת ולעורר היה תפקיד מרכזי, ואף יזמי, בפעילות העבריינית. אשר לנסיבותיו האישיות של העורר, צויין כי הוא צעיר ללא עבר פלילי, וכי שירות המבחן התרשם שקיימת חלופת מעצר הולמת בעניינו. למרות זאת, בית המשפט הגיע למסקנה כי אין להורות על שחרורו של העורר לחלופת מעצר, נוכח חומרת העבירות, מעורבותו של העורר בקשרים שוליים, והמניע הכלכלי שעומד בעינו ומעורר חשש מפני הישנות של עבירות. בנוסף, צויין כי במסגרת תסקיר המעצר קיים פער בין הנתונים לבין המסקנות, לרבות בעניין התאמתם של המפקחים.

4. בערר שלפניי נטען כי לא היה מקום לסטות מהמלצתו החיובית של שירות המבחן. נטען כי הקשיים הכלכליים לא הובילו את העורר לבצע עבירות, למעט במסגרת הפרשה הנוכחית, כך שאין לראות בכך גורם סיכון ממשי, ומכל מקום בני המשפחה נטלו על עצמם לסייע לעורר במישור זה. אשר לספקות שהועלו בדבר התאמתם של המפקחים, נטען כי היה ראוי שבית המשפט יחקור אותם בטרם יפקפק בעמדת שירות המבחן. טענה נוספת היא הסתמכות שקמה לעורר "חרף ההתנסחות ה'פורמלית' בפרוטוקולי הדיונים", ונטען כי החלפת המותב בשלב מתקדם ערב מתן ההחלטה בבקשת המעצר, הובילה להחלטה שסוטה מהדרך שהתווה המותב הקודם. לפיכך ביקש העורר להשתחרר לחלופת מעצר בתנאים מגבילים ולחלופין בפיקוח אלקטרוני.

5. לאחר ששמעתי את טענות הצדדים בדיון, החלטתי לדחות את הערר.

בית משפט קמא נדרש לפרטי החלופות המוצעות (עד לרמת המיקום המדוייק של נקודת חשמל לצורך היתכנות איזוק אלקטרוני) ולבסוף, ועם החלפת המותב, נשללה אפשרות השחרור לחלופה. אין לכחד כי החלפת המותב הביאה כנראה לשינוי המגמה, ובהיבט זה, ולמרות שבית המשפט הקפיד להזהיר את העורר לאורך הדרך לבל יפתח ציפיות, ניתן להבין לליבו של העורר. עם זאת, מובן שאין לעורר זכות קנויה לבחור את המותב שיכריע בעניינו, ויש לבחון את החלטת המעצר לגופם של דברים.

6. המסוכנות הנלמדת מכתב האישום היא בעוצמה גבוהה, הן בשל מאפייני המסכת העבריינית והן בשל חלקו של העורר בפרשה. עסקינן בהתארגנות מסודרת, בעלת מאפיינים "עסקיים" הכוללת אף גיוס עובדים, במטרה להבריח טלפונים סלולריים ואביזרים נלווים לאסירים ביטחוניים, בתיאום מראש עם נציג מטעם האסירים. כפי שציינתי בעבר "הברחת טלפון סלולרי לאסיר בטחוני מאפשרת לאסיר קשר ישיר עם חברי ארגון הטרור אליו הוא משתייך, לצורך קידום יעדי הארגון לרבות הכוונה לבצע פיגועים והוצאתם לפועל, ומכאן מלחמת החורמה בתופעה זו" (בש"פ 1716/11 חגאז נ' מדינת ישראל, בפסקה 6 (8.3.2011); ראו גם ע"פ 3984/16 שוויש נ' מדינת ישראל, בפסקה 11 (21.5.2017)). רקע אידיאולוגי אינו בנמצא, אך התנהגותו של העורר מלמדת לכאורה על אדישות מצידו לתוצאות הקשות שעשויות להיות למעשיו.

7. יודגש כי העורר לא היה חבר זוטר בהתארגנות העבריינית המתוארת. הוא נטל חלק ממשי בארגון וביישום

התכנית, ואף נמנה עם היזמים שהציעו "לשתול" עובד בחברה שמספקת מוצרים לבתי הסוהר. בין היתר, בשלב מסויים העורר ניסה "לגייס" נהג משאית שישתלב בתכנית ויסייע בהגדלת היקף הטלפונים הסלולאריים המוברחים. בתמורה לחלקו בפרשה, גרף העורר לכיסו רווח כספי ניכר. על כך יש להוסיף כי בעת חקירתו במשטרה, העורר בחר לשתוק. בנסיבות העניין, להחלטתו של העורר לשמור על זכות השתיקה בחקירה יש השלכות לא רק במישור הראייתי. השתיקה, בצירוף חבירתו של העורר לגורמים עברייניים, משליכה על עילת המסוכנות, ומקשה עלינו להניח כי העורר הוא תם-דרך שנקלע שלא בטובתו לתסבוכת שממנה הוא עורר להיחלץ כיום כדי לשוב לדרך הישר (בש"פ 567/16 מלול נ' מדינת ישראל, בפסקה 7 (1.3.2016); בש"פ 1748/11 יחזקאל נ' מדינת ישראל (10.3.2011)). גורמי סיכון נוספים במישור האישי והחברתי מתבטאים גם בתסקיר שירות המבחן, ובית משפט קמא כבר עמד על כך.

לא למותר לציין, כי בבקשת המעצר נטען כי בשעה שהגיעו שוטרים לביתו של העורר, הוא מחק מספרי טלפון וביקש להזהיר את שותפיו, ובנסיבות אלה קם גם החשש לשיבוש מהלכי משפט.

נוכח האמור, לא מצאתי מקום להתערב בהחלטה על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים בעניינו.

8. אשר על כן, הערר נדחה.

ניתנה היום, כ"ט בטבת התשע"ח (16.1.2018).

שׁוֹפֵט